

ter ofte pålagde restriktioner i bevægelsesfrihed og af, at mandatet for den enkelte soldat kunne virke utilstrækkeligt. Samtidig var der pålagt strenge restriktioner i omgangen med lokalbefolkningen, igen af hensyn til de stridende parters krav til styrkerne. Det er kendt i forsvaret, at sådanne forhold er meget belastende for personellet. På trods heraf ydede de danske soldater på Balkan generelt en meget stor og anerkendelsesværdig indsats.

Desværre har der dog også været enkelttilfælde af ikke-acceptabel adfærd. De tilfælde, som forsvaret har haft kendskab til, er blevet efterforsket og forfulgt enkeltvis.

Forsvaret gør fremadrettet en stor indsats for at forhindre ikke-acceptabel adfærd. I missionsområderne gennemføres for eksempel arrangementer af social karakter med lokalbefolkningen. Der kan dog stadig være operative eller sikkerhedsmæssige forhold, der hindrer dette i den ønskede udstrækning. Uddannelse i lokale skikke og forhold er en del af uddannelsen forud for udsendelse. Endvidere udvælges og uddannes lederpersonel meget omhyggeligt med henblik på at kunne imødegå ikke-acceptabel adfærd.

Gennemstrømningen af personel i Forsvaret sikrer, at det omgivende samfunds værdier ligger til grund for den moral, der udfoldes i de militære enheders opgaveløsning. Dansk forsvar er kendetegnet ved, at det tjenestegørende militære personel i almindelighed er særdeles integreret i det almindelige samfundsliv, hvorved det opnås, at personellet også under den militære opgaveløsning afspejler almindelige samfundsmæssige normer. Anvendelse af personel på reaktionsstyrkekontrakt – baseret på den almindelige værnepligt – ses i væsentlig grad at medvirke hertil.

Begrundelse

Spørgsmålet er stillet på baggrund af søndagens udtalelser i DR's Søndagsmagasinet fra stabschef Poul Dahl fra Prinsens Livregiment, og debatindlæg fra en tidligere FN-soldat i eksjugoslavien 15. maj 2004 i Politiken.

Spørgeren finder stabschefens udtalelser om, at det er i orden at bruge tortur, på en meget alvorlig måde sår tvivl om forsvarets holdninger på dette område. Hertil kommer, at tidligere FN-soldat i Eksjugoslavien, Jesper Sølund Hansen, i et debatindlæg i Politiken 15. maj 2004 beskrev, hvordan de danske soldater – og herunder befalingsmændene – opførte sig over for lokalbefolkningen. Han skriver blandt andet: »Isolationen betød hurtigt, at de lokale beboere blev set ned på og langsomt mere umenneskeliggjort«.

Derefter beskriver han, hvordan det begyndte med, at man bagtalte de lokale kvinder, som soldaterne syntes var grimme. Soldaterne morede sig også på lokalbefolkningens bekostning, når man bortskaffede affald, fordi de lokale samlede madrester m.v. op. Han oplevede ikke på noget tidspunkt, at nogen sagde fra. Tilmed gik befalingsmændene forrest i en fornedrende konkurrence om, hvem der kunne ydmyge prostituerede mest muligt. Jesper Sølund Hansen sagde aldrig selv fra, fordi han var tvunget til at være sammen med de andre soldater i seks måneder. Hellere tie end være uden for fællesskabet.

Spørgeren er opmærksom på, at der for nylig blev lavet en undersøgelse om sexchikane i forsvaret og vil kraftigt opfordre ministeren til at få lavet en tilsvarende undersøgelse med et bredere sigte, som kan omfatte de problemstillinger, som stabschefens udtalelser og den tidligere FN-soldats indlæg rejser.

Svar (26/5 04)

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Forsvaret udfører som statslig myndighed sin opgaveløsning under hensyntagen til Danmarks internationale forpligtelser, herunder Genèvekonventionerne og Torturkonventionen.

Forsvaret gennemfører således undervisning i humanitær folkeret for officerer, befalingsmænd og menige. Denne uddannelse gennemføres dels som en integreret del af den almene uddannelse, dels ved uddannelse i forbindelse med udsendelse til internationale operationer.

Spm. nr. S 3920

Til forsvarsministeren (17/5 04) af:

Jann Sjørnsen (KD):

»Vil ministeren tage initiativ til at gennemføre en holdningsundersøgelse blandt forsvarets soldater, som kan belyse indstillingen i forsvarets forskellige ledelsesniveauer og hos de menige?«